

- підтримка функціонування кластерів малого бізнесу, що сприятиме розвитку економічного потенціалу ринкової інфраструктури, в тому числі через організацію прагматичної кооперації суб'єктів малого бізнесу;
- організація надання безкоштовних інформаційно-консультативних послуг новоствореним малим підприємствам у розробці бізнес-планів, проектів, інших документів;
- надання інформаційної підтримки суб'єктам інфраструктури малого бізнесу шляхом налагодження обміну інформацією, а також за підтримки відповідних веб-ресурсів;
- організація навчань (тренінгів) для працівників суб'єктів інфраструктури малого бізнесу;
- проведення регулярних опитувань суб'єктів малого бізнесу про результати діяльності суб'єктів інфраструктури малого бізнесу з метою оперативної корекції відповідної політики.

Література:

1. Державні цільові програми та упорядкування програмного процесу в бюджетній сфері: монографія / В.М.Геєць, В.П.Александрова, О.І.Амоша та ін. / За ред. акад.НАНУ В.М. Гейця. – К.: Наукова думка. – 2008. – 383 с.
2. Король В.С. Формування та розвиток інфраструктури малого бізнесу на регіональному рівні (на прикладі Івано-Франківської області): монографія / Король В.С., Данилейчук Р.Б. – Івано-Франківськ; Луцьк: ВІЕМ, 2011. – 168 с.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Харківська область є провідним регіоном України за рівнем соціально-економічного розвитку.

Не дивно, що в Харківській області склалися доволі сприятливі умови для провадження підприємницької діяльності. Як свідчать актуальні дані Головного управління статистики у Харківській області:

1) нині у Харківській області діють 22597 підприємств, з них 14 (0,1%) – великих підприємств, 1122 (4,9%) – середніх підприємств, 21461 (95,0%) – малих підприємств (у т.ч. 18297 мікропідприємств). Переважна більшість підприємств відноситься до таких видів економічної діяльності як: «оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» (6318 підприємств або 27,96%), «промисловість» (3490 підприємств або 15,44%), «операції з нерухомим майном» (3230 підприємств або 14,29%), «сільське, лісове та рибне господарство» (2135 підприємств або 9,45%), «професійна, наукова та технічна діяльність» (1815 підприємств або 8,03%), «будівництво» (1462 підприємств або 6,47%) [1];

2) кількість фізичних осіб-підприємців у Харківській області складає 130870 осіб. Відповідно, серед господарюючих суб'єктів регіону розподілення складає: 14,7% – підприємства, 85,3% – фізичні особи-підприємці. Головним чином суб'єкти підприємництва функціонують у м. Харків (17316 підприємств або 76,63%, 91814 фізичних осіб-підприємців або 70,16%) і Харківському районі (1083 підприємств або 4,79%, 7418 фізичних осіб-підприємців або 5,67%) [2];

3) найбільш успішним за показником рентабельності операційної діяльності є господарювання та підприємництво в Харківській області в сферах сільського, лісового та рибного господарства ($R=22,2\%$), оптової та роздрібною торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів ($R=20,1\%$), операцій з нерухомістю ($R=10,9\%$). Натомість, у регіоні систематичних збитків зазнають підприємства та фізичні особи-підприємці, що провадять діяльність у сфері мистецтва, спорту, розваг і відпочинку ($R=-6,2\%$), фінансової та страхової діяльності ($R=-4\%$) [3];

4) найвищий рівень оплати праці найманих працівників спостерігається в таких видах економічної діяльності в Харківській області як: «інформація та телекомунікації» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника сягала 15850 грн.), «добувна промисловість і розроблення кар'єрів» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника сягала 11513 грн.), «державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника сягала 9220 грн.), «фінансова та страхова діяльність» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника сягала 8870 грн.). Натомість, найнижчим рівнем оплати праці найманих працівників у Харківській області вирізнялися такі види економічної діяльності як: «діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника склала лише 4347 грн.), «тимчасове розміщування й організація харчування» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника склала лише 4704 грн.), «оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» (у 2017 році середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника склала лише 4749 грн.) [4];

5) найбільш привабливими для інвесторів на сьогодні є такі види економічної діяльності в Харківській області: «промисловість» (25,92% загального обсягу капітальних інвестицій), «будівництво» (19,52% загального обсягу капітальних інвестицій), «сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство» (18,65% загального обсягу капітальних інвестицій), «державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування» (12,89% загального обсягу капітальних інвестицій) [5].

Література:

1. Кількість підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства / Головне Головного управління

статистики у Харківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/kilkist-pidpriemstv-za-ikh-rozmiramy-za-vydamy-ekonomichnoi-diialnosti>. – Заголовок з екрану.

2. Кількість суб'єктів господарювання по містах обласного значення та районах / Головне Головного управління статистики у Харківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/diialnist-pidpriemstv-stat/2703-kilkist-sub-ektiv-gospodaryuvannya-po-mistakh-oblasnogo-znachennya-ta-rajonakh>. – Заголовок з екрану.

3. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності / Головне Головного управління статистики у Харківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/rentabelnist-operatsiinoi-diialnosti-pidpriemstv-za-vydamy-ekonomichnoi-diialnosti>. – Заголовок з екрану.

4. Середньомісячна заробітної плати штатних працівників за видами економічної діяльності / Головне Головного управління статистики у Харківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/oplata-pratsi-ta-sotsialno-trudovi-vidnosyny-stat/2417-sered-nomisiachna-zarobitnoi-platy-shtatnykh-pratsivnykiv-za-vydamy-ekonomichnoi-diialnosti>. – Заголовок з екрану.

5. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності / Головне Головного управління статистики у Харківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/kapitalni-investytsii-za-vydamy-ekonomichnoi-diialnosti-2010-2013>. – Заголовок з екрану.

ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СУЧАСНА ФОРМА ГОСПОДАРЮВАННЯ

*Іванілов О.С., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В Україні поширеним визначенням підприємства є поняття, прописане у Господарському кодексі України, а саме: «Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку».

Поняття «підприємництво» надзвичайно широке і містке. У ньому переплітається сукупність економічних, юридичних, політичних, історичних, моральних і психологічних відносин. Воно склалося протягом значного часу, змінюючись під впливом базисних і надбудовчих інститутів, психології людей тощо.

Сутність підприємництва акумулюється у впливі ініціативної, новаторської, самостійної діяльності. Підприємець – це суб'єкт, який поєднує в собі новаторські, комерційні та організаторські здібності для пошуку і розвитку нових видів, методів виробництва, нових благ та їх нових якостей, нових сфер